

Hoolivad isad: turvalisem elu lastele

Valdkond:

Peresuhted

Vägivald

Lastekaitse

Tõendatus:

Tõendatud mõjuga

Suunajad:

Prokuratuur

Ohvriabi

Lastekaitse

Isepöördumine

Kohaldamisala:

Üle Eesti neljas piirkonnas (Põhja, Lõuna, Lääne, Ida)

Teenuse liik:

Programm

Sihtgrupp:

Programm on suunatud isale:

- kes on oma lapse (või laste) ja / või lapse ema suhtes olnud hoolimatu või vägivaldne või kes kuulub sellise käitumise riskirühma;
- kellel on kontakt (kasvõi minimaalne) vähemalt ühe lapsega (vanuses 0-16 eluaastat);
- kes on võimeline programmis osalema. Vaimse tervise probleemid (s. h sõltuvused), mille osas pole isal toetust, võib takistada pühendumist ja programmi läbimist.

NB! Programmis osalemine pole välistatud kõrge riskitasemega isal. Kõrge riskiga mehe kaasamine sellisesse teenusesse, mis suudaks seirata ohvritele tekitatavat ohtu ja sellele vajadusel reageerida, on parem sellest olukorrast, kui teda üldse ei jälgita, põhjuseks tuues, et teda peetakse kõrge riski tõttu sekkumisprogrammi sobimatuks.

Programmi lühikirjeldus:

Programm „Hoolivad isad“ on suunatud isadele (sh bioloogilised isad või kasuisad), kes on oma lapse (või laste) ja lapse ema suhtes olnud hoolimatud või vägivaldsed või kes kuuluvad sellise käitumise sihtrühma. Programm on välja töötatud Kanadas 2001. aastal. Euroopas kasutatakse seda programmi näiteks Suurbritannias, Iirimaa, Saksamaal, Hollandis ja Rootsis. Eestis alustati esimeste gruppidega 2020. aastal.

Programm koosneb 17- nädalat kestvatest individuaalsetest- ja grupikohtumistest (nädalas kaks tundi) isadele, süsteemsest kontaktist emadega ja koostööst programmi suunajaga. Isadega töötavad kaks grupijuht (nais- ja meessoost). Programmi keskseks põhimõtteks on, et mehe programmis osalemine peab aitama tema lapsi olenemata sellest, kas mees suudab enda käitumises muudatusi luua või mitte.

Programmi sisu:

Programmi peamiseks prioriteediks on laste turvalisuse ja heaolu saavutamine. Programm seab fookuse meeste vastutusele oma käitumise eest, aitab isadel muutuda teadlikumaks ja vastutustundlikumaks oma isarolli käigus rakendatavate (nii väärkohtlevate kui ka tervete) strateegiate suhtes. Isarolli suhtes juurutatakse lapsekesket lähenemist, kus isasid julgustatakse oma laste vajadusi ära tundma ja esile tõstma. Hoolimata stressist ja väljakutsetest, mida mehed kogevad, sisendavad grupijuhid neile, et oluline on vältida hirmutamist, häbistamist ja teisi väärkohtlevaid isarolli käigus rakendatavaid strateegiaid. Lisaks julgustatakse mehi tegema valikuid, mis vastaksid nende laste arengulistele vajadustele. "Hoolivad isad" suunab mõtlema ka mõjudele, mida laste ja nende emade väärkohtlemine kaasa toob ning õpetab meestele konkreetseid oskuseid, mis aitaksid parandada suhteid nii oma lastega kui ka laste emadega.

Programmi suunatud isaga viiakse läbi esmahindamine ehk motiveeriv intervjuu: informatsiooni kogumine, sideme loomine, riskide hindamine ja eesmärkide seadmine. Peale kümnendat kohtumist toimub vahehindamine. Programmi läbinud isade kohta koostatakse lõpparuanne, mis sisaldab: põhjust miks mees programmi suunati; kirjeldust selle kohta, milline kontakt on tal oma lastega; kohalkäimise ja kaasatusega seotud teavet; ning programmi käigus kogutud infot tema progressi kohta. Meeste edusamme analüüsid viidatakse neljale peamisele "Hoolivad isad" programmi eesmärgile: 1) kaasatus ja avatus muutustele; 2) lapsekeskse vanemluse arendamine; 3) vastutuse võtmine väärkohtlemise eest; ning 4) võimekus oma lastega uuesti usaldavat suhet luua. Lõpuks antakse soovitusi teiste teenuste kohta, mis klientidele abiks võiksid olla.

Tõendus põhjus:

Sõltumatud hindamised on näidanud programmi "Hoolivad isad" positiivset mõju Kanadas, Ühendkuningriigis, Austraalias ja Ameerika Ühendriikides. Uuringud on näidanud järgmisi tulemusi:

- Meeste vanemliku stressi taseme, vaenuliku suhtumise, ükskõiksuse ja kõrvalejätuse tunde vähenemine.
- Naiste edasise lähisuhtevägivalla ohvriks langemise, emotsionaalse väärkohtlemise all kannatamise, eraldatuse, vägivalla, vigastuste kogemise, depressiooni ja ärevuse vähenemine.
- Nimetatud muutused nii meeste kui naiste olukorras püsisid ka kuus kuud peale programmi lõppemist ning olid oluliselt märkimisväärsemad kui muutused, mis olid sama aja jooksul toimunud kontrollgrupis.
- Isade õnnestunud püsivad muutused käitumises tõstsid nende perede turvalisust.
- Programmi "Hoolivad isad" käigus kogutud info on aidanud kaasa laste osas põhjendatud otsuste tegemisel, mõnel juhul andes infot isa käitumises aset leidnud positiivsete muutuste kohta ja teistel juhtudel tuues välja seni mitte teada olnud turvalisusega seotud riske.
- Uurimuste kvalitatiivne osa on andnud infot selle kohta, kuidas täpsemalt programm mehe käitumises muutuseid esile kutsub. Näiteks tõid mõned programmis osalenud lapsed välja, et nad näevad isa sagedamini kui enne ning tunnevad end temaga koos õnnelikumalt ja mugavamalt kui enne.

Lisainfot: [Uurimus](#) [1], [voldik](#) [2]

Elluviija kontaktandmed:

MTÜ VAITER, info@vaiter.ee [3], www.vaiter.ee [4]

Järjekorra number:

0

Allikas URL: <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/hoolivad-isad-turvalisem-elulastele>

Lingid:

[1] https://www.kriminaalpoliitika.ee/sites/krimipoliitika/files/elfinder/dokumendid/caring-dads-safer-children-learning-delivering-programme_0.pdf

[2] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/hoolivate-isade-programmi-voldik>

[3] <mailto:info@vaiter.ee>

[4] <http://www.vaiter.ee>